

זימבאבוה: "אלטלונה" של רוברט מוגאבה

מחשבה הנשק העצומים (מדובר אך ורק בנשק סובייטי!) אילץ את ראש-הממשלה לפעול לאידיחוי. הוא חשף את אנקומו לשיחה על איחוד הפלגים. כביכול, חשף את העובדה שידוע לו על מיצבורייהנשק. אנקומו הסתבך בשקרים, ניסה להיתמם ופטר. למרות דרום-אפריקה, למרות הסובייטים.

לאחרונה ביטחון עצמי רב, העז לצאת נגד מוגאבה במסע השמצות חסר-הקדים. לעיתונאים מקומיים וזרים אין ספק ששליט לוב, מועמר קדאפי, העניק לאנקומו סכומי-עתק כדי לממן את מאבקו במוגאבה. אחרים סבורים שגם דרום-אפריקה וגם ברית-המועצות, מסיבות שונות לחלוטין זו מזו, מעוניינות לפגוע במסע ההישגים המרשים של מוגאבה, ובמעמדו היוקרתי באפריקה. אין ספק ששתי המדינות סייעו, במישרין או בעקיפין, לאנקומו.

גם מדינאי מזהיר, כמו ראש-ממשלת זימבאבוה, רוברט מוגאבה, עלול להתקל בקשיים אובייקטיביים כה חמורים, עד שפילתו מכסה-השילטון הופכת לבלתי-נמנעת. מוגאבה גילה חוש פוליטי מצויין בכל הנוגע לטיפולו במתנחלים הלבנים בארצו. הוא השכיל לתשם בשילטון מבלי לאבד את הרסן אפילו לרגע אחד. הוא הבין שאת המציאות הבלתי-נסבלת, שבה מחזיק מיעוט מבוטל מבחינה מספרית (5 אחוזים מהאוכלוסיה) במירב המש-אבים, אין לבטל בבת-אחת, מבלי להרוס את כלכלת-המדינה.

אבל הוא דאג שהעשירים, כלומר הלבנים, יממנו



רוברט מוגאבה
התותח הקדוש של ההדחה

את השינויים החברתיים מרחיקי-הלכת שיום, בעיקר בתחום החינוך והבריאות. כל זאת, כהכנה לשלב הבא: יצירת חברה סוציאליסטית בזימבאבוה. את נסיונות החתירה של לבנים גוענים-קיצוניים, בדרך כלל בסיוע דרום-אפריקאי, בלם מוגאבה ביד חזקה. איש לא יכל להטיל ספק בכנות כוונותיו של ראש-הממשלה ליצור חברה רב-גזעית בזימבאבוה. הצהרותיו קרמו עור וגידים במעשים נועזים, כולל הקמת צבא טוב, שבו משתתפים יחד לא רק נציגי שתי המחנות היריבות, אלא גם ותיקי הצבא הרודוי של איאן סמית, לבנים ושחורים כאחד.

כמו בן-גוריון. אלא שכל המשקפים הרציניים ניבאו, ובצדק, שבעייתו האמתית של מוגאבה אינה הלבנים של סמית, היריב האמיתי היה ונשאר שותפו בחזית הפטריוטית, מנהיג זאפו, ג'ושע אנקומו. הצורה שבה השיב מוגאבה לאתגר הזכירה את ימיו הטובים של דויד בן-גוריון. כשהגיעו מים עד נפש, פעל מוגאבה נגד אנקומו ביעילות ובתקיפות. פיטר אותו ועוד שניים מחבריו מממשלתו. יש הסבורים שמוגאבה יצליח לבווד את אנקומו גם מהנהגת סיעתו, ולאחד את שני הפלגים. זאפו וזאפ'ו, לחזית פטריוטית מאוחדת.

בינתיים המיכשולים אינם מבוטלים. לפלג של אנקומו שני מיליון תומכים נלהבים, המיבנה הצבאי המחתרתי שלו, זיפרא, עדיין קיים, וחמוש בנשק סובייטי. הוא גילה

על עובדה ברורה אחת אין חולקים בזימבאבוה: קדאפי העניק לזאפ'ו (הפלג של אנקומו) שישה מיליון דולר כדי לקנות יומון רבי-השפעה, בולאווינו כרוניקל, לכך יש להוסיף גם את הדיווח של 10 מיליון דולר שאנקומו קיבל מהאירגון לאחדות אפריקה כדי לממן את מערכת הבחירות שלו ב-1980. גם מוגאבה קיבל סכום זהה, אבל הוא הוצא כולו למטרה שלה נועד, אנקומו, לעומת זאת, ניהל מערכת בחירות קמצינית ביותר, וניצל את הכספים לעסקים פרטיים, ולהקמת תשתית למילחמת-אזרחים נגד מוגאבה.

מחשני נשק סובייטי. היריבות בין שני המנהיגים החלה עוד בתקופת המחתרת. אנקומו, מנהיג מטיפוס מסורתי, הקרוי בפי תסידיו, "אבי זימבאבוה", ניהל את מילחמתו מואמביה. הוא משתף פעולה ותיק עם הסובייטים, אבל נקט תמיד בדיפלומטיה אישית. ניסה פעמים רבות להגיע להסכמים לא רק עם הקוויזלינג אבל מוזארווה, אלא גם עם איאן סמית ועם הדרום-אפריקאים.

עם זאת, אין להתעלם ממאבקו רבי-השנים לעצמאות, משנות סיבלו הארוכות בבת-הכלא של הגזענים. אנקומו הוא, אם נשתמש במינוח "ציוני", איש בעל זכויות לא מעטות.

מוגאבה, לעומתו, ניהל את הקרבות לשיחרור ארצו ממוזאמביק, והושפע מאוד מידיו סאמורה מאשל — מארכסיסט האמון על יחס ספקני וחשדני כלפי הסוביי-טים. מוגאבה הוא איש משכיל ומודרני, מצוייד בכל



הכלים הדרושים למנהיגה של מדינה מתפתחת, האמורה לעבור תהליכי עיור, תיעוש, ביעור הבערות והיערכות לעימות צבאי אפשרי עם דרום-אפריקה.

מוגאבה סרב בעיקביות להגיע להסכם אפורטיוניסטי עם סמית, אבל נאחז בתבונה רבה בנכונותו של שר-החוץ הבריטי, הלורד קארנינגטון, לפתור את הבעייה הרודוית באופן שיבטיח את השילטון הממשי לרוב השחור.

מוגאבה מתעב אישית את אנקומו המושחת. הוא חושד בו במעילה ענקית של 90 מיליון דולר לצרכיו האישיים. עד כה נמנע מפיטוריו כי רצה למנוע משרב עם סיעתו על בסיס שיבטי, העלול לפצל את המיבנה הלאומי הזימבאווי, ההולך ונוצר בהשראת מוגאבה. גילוי

"הארץ" תורם לשטיפת המוח

הנאציזם, בבריטניה, למשל, קיימת ופועלת הגיגה האנטי-נאצית. כמעט כל פעיליה, כולל פיטר היין וואנסה רדגרייב, ידועים בתמיכתם בעניין הפלסטיני. זה לא מונע מהם, כמובן, להוקיע כל תופעה אנטי-שמית, להגן על בתי-כנסת יהודיים, ואפילו לשתף פעולה עם חלקים מהמימסד היהודי נגד הגזענות. בגרמניה עצמה מנע השמאל, לפעמים גם באמצע עים אלימים, הפגנות של ניאז-נאציזם, או כינוסים נוסטלגיים של אנשי ס'ס לשעבר. המילחמה בגזענות ונאציזם היא גם מאפיין חשוב של השמאל הצרפתי, האוסטרי והסקנדינאווי. עובדות אלה דוחות — אומנם לא בהבלטה יתרה — אפילו בשידורי-החדשות של הטלוויזיה הישראלית.

היומנים הישראליים, ובכללם הארץ, מתעלמים במכוון מאמת זו. מישהו זוכר שהופיעה בהם כותרת כמו "השמאל האירופי נגד הנאציזם"? תחת זאת מסייע גם הארץ בשטיפת מוחו של הקורא הישראלי, ובכך הוא תורם לתפעות, שהוא עצמו מקיע לעיתים קרובות.

קשה לחלוק על זכותו של סופר הארץ בבון, דניאל דגן, לפרסם ביומונו ידיעות בלתי-מבוססות על הקשרים בין אש"ף ואירגונים ניאז-נאציים במערב גרמניה.

דגן מסתמך על פקיד גרמני בכיר בשם גרהארד באדאן, שהאשים את מירח-גרמניה ואת אש"ף בשיתוף פעולה עם הימין הקיצוני בגרמניה.

באדאן מוכיח את המידע הזה, וכמעט כל מאמרו של דגן מקדש לסיבות שהגיעו את התקרת לפרסם את הכחשתו.

אלא שלא בכך דברים אמורים. הכותרת שבה בחר היומנו לעשר את סיפורו של דגן מעניינת הרבה יותר: "נאציזם בעידוד השמאל". הקורא מוזמן להאמין שאירגון השיחרור הפלסטיני ותומכיו מקרב השמאל האירופי מעודדים את הנאציזם בגרמניה. זו כבר ממש דמגוגיה חצופה מאין כמות.

הדגן ע"י בתי-כנסת. כל קורא עיתונים ממוצע באירופה יודע שהשמאל, כולל השמאל הגרמני, עומד בקו הראשון של החזית נגד הנאטי-שמיות ונגד

מי נגד מי ולמה?

זהו תמונה נדירה ביותר של לוחמי האחים המוסלמים בסוריה. הם מכינים עצמם, צבאית ורוחנית, למילחמה נגד מישטרו הפאשיסטי-למחצה של הנשיא חאפז אל-אסד. למשקפים מדיניים אין כל ספק שלוחמים אלה שואבים השראה רוחנית (לפחות) מהאית-אללה רוח-אללה חומייני. אלא שאסד תמך בחומייני במילחמתו נגד עיראק! ומה יהיה על ה"מומחים" הישראליים, הטוענים ששני-המישטרים משתתפים את הסובייטים? התשובה לכך היא מעורפלת וסבוכה. כבר דווח



במדור זה שחומייני מכשיר בטהרן ובקום קאדריים מארצות-ערב (כולל סורים רבים), מחדיר בהם אידי-אולוגיה פאז-איסלאמית, המנוגדת לחלוטין ללאומיות הערבית.

ספק אם לחומייני יש אינטרס ברגע זה במרד נגד אסד. אך יש לו, בלי ספק, אחריות רוחנית למתרחש בחמת ובחלקים אחרים של סוריה. זה שיעור טוב לכל העיתונאים והמתראיינים הישראליים, הנוטים לתפיסה פשטנית מדי של המצי-אות. העניינים במרחב מסובכים, וכדי להבינם יש צורך בידע ובמאמץ אינטלקטואלי מסויים. אין זה קל, כידוע, באקלים הפוליטי-אינטלקטואלי השורר כיום בישראל.

מומחים לענייני זימבאבוה סבורים שמוגאבה פעל דווקא עתה, מכיוון שבזאפ'ו עצמה קמה אופוזיציה חזקה נגד אנקומו. צעירי סיעתו, בכללם לוחמים ותיקים בצבאו של אנקומו, דרשו לחקור את מקורות המימון של עסקיו המסועפים של מנהיג מפלגתם. אנקומו סרב לשתף פעולה עם ועדת-החקירה של הסיעה. מוגאבה ניצל זאת, כינה את יריבו בשם "אבי הקאפיטליזם", וכיוון נגדו את "התותח הקדוש" של ההדחה. זהו הימור ענקי והצלחתו תלויה בעיקר בתומכים הלא-מעטים של מוגאבה בתוך סיעת אנקומו. אם יצליחו להתגבר על נאמני אנקומו במאבק הפנימי בתוך זאפ'ו, יוכל מוגאבה לבנות חזית פטריוטית מאוחדת ללא אנקומו, ולהוכיח לעולם שניתן לבנות מדינה סוציאליסטית ודמוקרטית, על אפס וחמתם של דרום-אפריקה והסובייטים.

גרמניה:

20 אחוז אנטישמים!

מחקר שערך סוציולוג גרמני מאוניברסיטת קלן, פרופ' אלפונס זילברמאן, העלה כי 20 אחוז מתושבי מערב-גרמניה הם אנטישמים. זילברמאן טוען שמדובר בשיעור מדהים בגודלו, מחוץ להקלה היהודית בגרמני ניה היא כיום קטנה ביותר, וחלק מהנשאלים הודו שמעור-לם לא פגשו יהודי כלשהו באורח אישי. הסוציולוג טוען שמדובר כאן במורשת קולקטיבית, תתי-הכרתית; שהועברה לדור החדש מדור המילחמה שתמך בעבר בנאציזם. הוא מוסיף שהיתה הפעם גם סיבה אקטואלית להתגברות האנטישמיות: התקפותיו הפרועות של מנחם בגין על ראש-ממשלת גרמניה, הלמוט שמידט.